

Київський університет імені Бориса Грінченка
Історико-філософський факультет
Кафедра філософії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 01 / 09 » 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АНАЛІТИКА СОЦІАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ:
ПОРІВНЯЛЬНІ СОЦІАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ
для студентів

спеціальності	033 «Філософія»
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
освітньої програми	033.00.01 «Філософія»

ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код: 352
Начальний відділ
моніторингу якості освіти
Програма № 0801/21

(підпис) (прізвище, ім'я)
« 01 / 09 » 2021 р.

Київ – 2021

Розробник:

Купрій Тетяна Георгіївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри філософії Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Купрій Тетяна Георгіївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри філософії Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії Історико-філософського факультету

Протокол від 31 серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри д.філос.н., проф. Додонов Р.О.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 31 . 08 .2021 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

 Додонов Р.О.

Робочу програму перевірено

 . .20 р.

Заступник декана

Пролонговано:

на 20 / 20 н.р. (), « » 20 р., протокол №

на 20 / 20 н.р. (), « » 20 р., протокол №

на 20 / 20 н.р. (), « » 20 р., протокол №

на 20 / 20 н.р. (), « » 20 р., протокол №

1. Опис навчальної дисципліни «Аналітика соціальних процесів: Порівняльні соціальні дослідження»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	дисципліна, яка забезпечує формування спеціальних (фахових, предметних) компетентностей обов'язкової частини НП	-
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90	
Курс	II	-
Семестр	III	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	
Обсяг кредитів	3	-
Обсяг годин, в тому числі:	90	-
Аудиторні	42	-
Модульний контроль	6	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	42	-
Форма семестрового контролю	Залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – отримання студентами систематизованих знань про сутність, характеристики, видах і функціях порівняльних соціальних досліджень, а також практичних навичок по їх організації та проведення; знань про теоретико-методологічну специфіку планування та методичні особливості проведення порівняльних соціальних досліджень.

Завдання курсу:

- ознайомлення з основними тенденціями розвитку сучасної соціології;
- з'ясування поняття «порівняльне дослідження», вивчення видів порівняльних досліджень, сфер їх застосування;
- ознайомлення з рівнями методології, її принципами, основними роботами з порівняльної соціології та їх авторами;
- надати характеристику методологічних особливостей порівняльних досліджень у соціальних науках;
- ознайомлення з етапами розвитку компаративної соціології;
- виявлення актуальних соціальних проблем, які потребують порівняльного соціологічного аналізу;
- набуття практичних навичок з проведення порівняльних соціологічних досліджень;
- ознайомлення зі специфікою аналізу даних в соціальних дослідженнях;
- ознайомлення з особливостями побудови вибірки в порівняльних дослідженнях.

Діяльність студентів у Центрі критичного мислення спрямована на:
формування

I. Вправність мислення

II. Розвиненість рефлексії

III. Інтелектуальна комунікація

IV. Мовно-текстологічна здатність

3. Результати навчання за дисципліною

Згідно матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми передбачено зв'язок між навчальною дисципліною «Аналітика соціальних процесів: Порівняльні соціальні дослідження» та:

Фаховою компетентністю:

- *Герменевтико-текстологічна обізнаність.* Здатність реферування, рецензування, коментування та анотування першоджерел та дослідницької літератури з філософської проблематики, можливість застосовувати навички наукового редагування.
- *Навички в організаційно-управлінській діяльності.* Здатність застосовувати навички організації та проведення дискусій; вміння використовувати базові філософські знання в процесі прийняття управлінських рішень; здатність до

планування, організації та управління своєю професійною діяльністю і роботою різних колективів; володіння навичками підготовки службових документів і ведення ділового листування.

- Для спеціалізації «Аналітика соціальних процесів». Навички формування поглибленого розуміння соціальних процесів у сучасному суспільстві та моделювання сучасними науковими методами конструктів для досліджень соціальної структури і суспільних трансформацій, що передбачено навчальним планом в рамках зазначеної спеціалізації.

Після опанування курсу студенти мають:

- здатні критично аналізувати, оцінювати та застосовувати знання в контексті професійної діяльності.
- демонструвати навички написання наукових та публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, систематизованого огляду спеціальної літератури; мати навички пошуку та опрацювання джерел в міждисциплінарному просторі.
- знаходити необхідну інформацію з різних джерел, упорядковувати її, оцінювати її достовірність та пояснювати значущість.
- для спеціалізації «Аналітика соціальних процесів» здатні використовувати знання об'єктивних законів розвитку суспільства, вивчення уроків історії й наукове прогнозування майбутнього, що надають можливість виробити і здійснити правильну політику, стратегію і тактику майбутніх процесів в суспільному житті.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти наступними спеціальними компетентностями:

- знати науково-дослідну специфіку всіх етапів порівняльних соціальних досліджень;
- знати основні методологічні проблеми в сучасній порівняльній соціології;
- знати про досягнення в сучасній компаративної соціології;
- знати про дослідницький потенціал різних видів порівняльних досліджень.
- організувати і проводити порівняльні соціологічні дослідження;
- проводити компаративний аналіз різноманітних соціологічних даних з єдиної позиції;
- володіти початковими навичками організації порівняльного дослідження на всіх його етапах;
- володіти методами порівняльного соціологічного аналізу соціальних проблем в часі і просторі.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усього	Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Порівняльні соціальні дослідження в соціології							
<i>Тема 1.</i> Тенденції розвитку сучасної соціології. Поняття порівняльного дослідження і завдання навчальної дисципліни «Порівняльні соціальні дослідження»	9	2		2	-	-	5
<i>Тема 2.</i> Види порівняльних досліджень, їх функції, методологія та методи	9	2	2	2	-	-	5
<i>Тема 3.</i> Основні етапи розвитку порівняльної соціології	9	2		2	-	-	5
<i>Тема 4.</i> Основні проблеми методології та методики порівняльних досліджень	11	2		2	-	-	5
Модульний контроль	2						
Разом	40	8	2	8	-	-	20
Змістовий модуль 2. Міжнародні порівняльні дослідження							
<i>Тема 5.</i> Особливості та проблемні питання різних етапів міжнародних соціальних досліджень	9	2	2	2	-	-	5
<i>Тема 6.</i> Специфіка аналізу даних порівняльних соціальних досліджень.	9	2		2	-	-	5
Модульний контроль	2						
Разом	18	4	2	4	-	-	10
Змістовий модуль 3. Методологія порівняльних соціальних досліджень та використання порівняльного аналізу							
<i>Тема 7.</i> Використання результатів порівняльного дослідження в науці та соціальній практиці	11	2		4	-	-	5
<i>Тема 8.</i> Обробка і аналіз кількісних даних у програмному забезпеченні SPSS	17	2		6	-	-	7
Модульний контроль	2						
Разом	32	4	-	10	-	-	12
Підготовка та проходження контрольних заходів	-	-	-	-	-	-	-
Усього	90	16	4	22	-	-	42

Тематичний план для заочної форми навчання не передбачено НП

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Порівняльні соціальні дослідження в соціології

Тема 1. Тенденції розвитку сучасної соціології. Поняття порівняльного дослідження і завдання навчальної дисципліни «Порівняльні соціальні дослідження»

Актуальність порівняльної соціології в контексті таких тенденцій розвитку сучасної соціології як посилення плюралізму соціологічних парадигм, розширення предметної області і міждисциплінарності, скорочення розриву між соціологами-теоретиками і соціологами-практиками, нові напрямки в організаційному розвитку і т.д.

Багатозначність поняття «порівняльне дослідження» і його предмета.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомлення з основними тенденціями розвитку сучасної соціології; з'ясування поняття «порівняльне дослідження», вивчення видів порівняльних досліджень, сфер їх застосування, їх потенціалу.

Рекомендована література:

Основна – 1-6.

Додаткова – 1, 2, 4, 7, 9, 10, 23, 25, 26, 30, 32, 36, 39.

Тема 2. Види порівняльних досліджень, їх функції, методологія та методи

Типологія порівняльних досліджень. Класифікації міжнародних досліджень. (М.Кон, Е.Ойен і ін.).

Пізнавальна, інформаційна, освітня, прикладна і інші функції порівняльних соціальних досліджень і їх сутність.

Визначення методології та її рівнів.

Рекомендована література:

Основна – 1-6.

Додаткова – 3, 4, 8, 11, 14, 16, 26, 29, 31, 35, 38.

Тема 3. Основні етапи розвитку порівняльної соціології

Розвиток порівняльної соціології в умовах мінливості інтересу вчених до компаративних міжнародних наукових досліджень.

Хронологія, сутність етапів і проблеми розвитку порівняльної соціології в Європі, США, Україні. Дослідження норм і цінностей, які використовуються при якісних дослідженнях.

Роль європейських міжнародних організацій в розвитку методології порівняльних соціальних досліджень.

Рекомендована література:

Основна – 1-6.

Додаткова – 2, 7, 10, 12, 18, 25, 28, 31, 38.

Тема 4. Основні проблеми методології та методики порівняльних досліджень

Проблемні питання досліджень, розтягнутих у часі і в просторі. Труднощі відтворюваності соціологічних даних, пов'язані з новими концептуальними підходами та методичними нововведеннями при повторних вимірах.

Рішення завдання методики вимірювання в повторних дослідженнях.

Забезпечення лінгвістичної еквівалентності в міжнародних дослідженнях.

Взаємозалежність порівняльних емпіричних досліджень і соціальних теорій.

Рекомендована література:

Основна – 1-6.

Додаткова – 2, 5, 8, 14, 18, 19, 22, 24, 28, 34, 37.

Змістовий модуль 2. Міжнародні порівняльні дослідження

Тема 5. Особливості та проблемні питання різних етапів міжнародних соціальних досліджень

Стимул до проведення компаративного міжнародного дослідження і його підготовчий етап.

Особливості та проблеми етапів збору і обробки соціологічної інформації в міжнародному дослідженні. Методологічні аспекти поєднання кількісних і якісних методів.

Умови та вимоги до порівняльного аналізу даних. Заключний етап компаративного міжнародного дослідження.

Дослідження соціальних проблем в сучасному світі з точки зору взаємозв'язку соціальної дії окремих осіб на різних рівнях колективності, наприклад, на рівні громад і культур.

Рекомендована література:

Основна – 1-6.

Додаткова – 1, 5, 6, 10, 13, 16, 20, 24, 28, 30, 35, 39, 40.

Тема 6. Специфіка аналізу даних порівняльних соціальних досліджень.

Правила, що застосовуються до порівняльного аналізу в міжнародних і повторних дослідженнях.

Визначення рівнів, адресатів і користувачів практичних рекомендацій для національних структур і організації міждержавного співробітництва.

Підготовка заключних документів порівняльного соціологічного дослідження.

Використання прикладних знань в області аналізу статистичних даних, а також аналізу текстів.

Рекомендована література:

Основна – 1-6.

Додаткова – 1, 2, 4, 7, 9, 10, 23, 25, 26, 30, 32, 36, 39.

Змістовий модуль 2. Методологія порівняльних соціальних досліджень та використання порівняльного аналізу

Тема 7. Використання результатів порівняльного дослідження в науці та соціальній практиці

Функції соціологічної інформації порівняльних досліджень.

Соціальна практика використання результатів компаративних досліджень на національному та міжнародному рівнях.

Налагодження міжнародного співробітництва з проблемних питань досліджень.

Огляд тематики, яка застосовується в методології та використання результатів проведення компаративних досліджень в Україні в останнє десятиліття (короткий аналіз публікацій).

Рекомендована література:

Основна – 1-6.

Додаткова – 3, 4, 7, 9, 15, 18, 21, 27, 30, 35, 37, 40.

Тема 8. Обробка і аналіз кількісних даних у програмному забезпеченні SPSS

Ключові поняття та методів сучасного статистичного аналізу даних. Проведення незалежних досліджень з кількісними даними опитування, використовуючи програмне забезпечення.

Описова статистика і статистичні графіки. Порівняння середніх значень і дисперсійний аналіз.

Моделі лінійної регресії, моделі логістичної регресії.

Факторний аналіз, кластерний аналіз.

Рекомендована література:

Основна – 1-6.

Додаткова – 4, 8, 10, 13, 16, 18, 19, 20, 22, 24-29, 32, 34, 39.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	модуль 1		модуль 2		модуль 3	
			Кільк. Одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	4	4	2	2	2	2
2	Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	-	-
3	Відвідування практичних занять	1	4	4	4	4	3	3
4	Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	2	10
5	Робота на семінарських заняттях	10	1	10	1	10	-	-
6	Робота на	10	4	40	4	40	3	30

	практичних заняттях							
7	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25
8	Разом за змістовим модулем:		98		109		59	
9	Максимальна кількість балів за змістовний модуль, який передбачає залік	266						
26	Коефіцієнт	100/266=0,37						

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Різновидами самостійної роботи є:

- вивчення лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання за відповідними темами окремих питань з навчальної дисципліни;
- робота з рекомендованою основною і додатковою літературою;
- підготовка доповідей, підготовка до обговорень за відповідними темами на семінарських заняттях;
- підготовка творчих робіт (есе, виступу на конференції та ін.);
- систематизація теоретичних та практичних знань перед модульними контрольними роботами та заліком.

Контроль виконання самостійної роботи відбувається при обговореннях на семінарах, при написанні модульних контрольних робіт, ПМК.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
1	Соціальні дослідження в галузі науки і технологій	4	5
2	Аналіз реклами, масових комунікацій та соціальних мереж	5	5
3	Методологія і методи досліджень в соціології: якісні методи досліджень	5	5
4	Прикладне дослідження в порівняльній соціології	5	5
5	Прикладні дослідження соціальних нерівностей: расові, статеві, міграційні та етнічні нерівності	5	5
6	Основна статистика і введення в програму SPSS	6	5
7	Основи моделювання структурними рівняннями	6	5
8	Багаторівневий регресійний аналіз	6	5
	Разом	42	40

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Навчальні досягнення студентів з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Оцінка за кожний змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, за виконання індивідуальних самостійних завдань, за модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- а) *Методи усного контролю*: робота в малих групах, інтерактивні презентації, індивідуальний контроль, брифінг, дискусія, розгляд проблемних питань, фронтальне (комбіноване) усне опитування, колоквиум, ігрові ситуації, контрольна співбесіда з проблеми модуля, тренінг, підбір власної бібліотеки, складання тез.
- б) *Методи письмового контролю*: вхідні тести, соціопедагогічний практикум, контрольна робота, розробка графіків, таблиць, схем, діаграм, презентація соціального проекту, міні-диктант з визначення термінів, контрольна робота, творчі (дослідницькі) завдання, підготовка письмових відповідей на проблемні питання.
- в) *Комп'ютерного (дистанційного) контролю*: мережеве навчання, консультаційного форуму, практичних робіт в асинхронному режимі, навчального проекту (моделювання політичного процесу чи явища) в синхронному режимі, хмарні технології, заняття з представленням знань та умінь моделі кореспондентського навчання, проект з залученням SMART-технологій.
- г) *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни (п. 7), де зазначено види контролю і кількість балів за видами. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано нижче у таблицях.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів
1	Усна відповідь на семінарському занятті/ письмова відповідь на практичному занятті	0-10 (разом 0-130)
2	Відвідування на лекції, практичного,	0-1 (разом 0-21)

	<i>семінарського заняття</i>	
3	<i>МКР</i>	<i>0-25 (разом 0-75)</i>
4	<i>Самостійна робота</i>	<i>0-5 (разом 0-40)</i>
	Підсумковий бал	0-266
	Коефіцієнт	0,37

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

№ з/п	Оцінка студента	Макс. оцінка	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3
Змістовий модуль «Порівняльні соціальні дослідження»					
1	Максимальна підсумкова семестрова модульна оцінка (МС)	100	98	109	59
3	Фактична кількість балів, отриманих студентом за видами поточного контролю (<i>приклад</i>) (ФБ)		75	85	51
4	Підсумкові фактичні оцінки студента за змістовими модулями $M = \text{ФБ} / \text{МВ} * \text{ММ}$		27,75	31,45	18,87
5	Підсумкова семестрова рейтингова оцінка студента $C = M_1 + M_2 + M_3$		78,07 / C		

6.5 Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Категорія «порівняльне дослідження» і його предмет.
2. Теоретико-методологічні основи порівняльних соціальних досліджень.
3. Порівняльні соціальні дослідження як засіб пізнання сучасних соціальних феноменів.
4. Функції порівняльних соціальних досліджень.
5. Об'єкт дослідження, соціальні одиниці простір у порівняльних соціальних досліджень.
6. Універсальні і локальні тенденції та закономірності трансформаційних процесів в порівняльних соціальних дослідженнях.
7. Розвиток та інституціоналізація порівняльної соціології.
8. Кількісна та якісна стратегія порівняльного аналізу.
9. Участь та роль міжнародних організацій в розвитку методології порівняльних соціальних досліджень.
10. Статистичний метод порівняльних соціальних досліджень.
11. Кейс-стаді як метод порівняльних соціальних досліджень.
12. Евристичні припущення як метод порівняльних соціальних досліджень.

13. Експеримент як метод порівняльних соціальних досліджень.
14. Види порівняльних соціальних досліджень.
15. Крос-національні та крос-культурні порівняльні соціальні дослідження
16. Роль і місце крос-культурних досліджень в соціології.
17. Соціологічний моніторинг.
18. Аналіз статистичних даних та аналіз текстів в порівняльних соціальних досліджень.
19. Характерні ознаки емпіричного інструментарію міжнародного дослідження.
20. Порівняльний аналіз даних в соціальних досліджень.
21. Документація порівняльного соціологічного дослідження.
22. Використання програмного забезпечення SPSS в порівняльних соціальних досліджень.
23. Специфіка порівняльних соціальних досліджень в контексті досвіду вивчення соціальних змін в українському суспільстві.

не передбачено НП

6.6 Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
зараховано /А	100-90
зараховано /В	82-98
зараховано /С	75-81
зараховано /D	69-74
зараховано /Е	60-68
незараховано /FХ	34-59
незараховано /F	0-34

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 90 год. З них: лекції – 16 год.; семінарські / практичні заняття – 4/22 год.; самостійна робота – 42 год.; модульна МКР – 6 год.

Змістовий модуль «Порівняльні соціальні дослідження»												
Тижні	I	II	III	IV	V	VI	VI	VI	VII	VIII	VIII	
Модулі	Модуль 1.				Модуль 2.				Модуль 3.			
Назва модуля (назви, бали)	Порівняльні соціальні дослідження в соціології (98 балів)				Міжнародні порівняльні соціальні дослідження (109 балів)				Методологія порівняльних соціальних досліджень та використання порівняльного аналізу (59 балів)			
Лекції (теми, бали)	Тенденції розвитку сучасної соціології. Поняття порівняльного дослідження і завдання навчальної дисципліни «Порівняльні соціальні дослідження» (1 бал)	Види порівняльних досліджень, їх функції, методологія та методи (1 бал)	Основні етапи розвитку порівняльної соціології (1 бал)	Основні проблеми методології та методики порівняльних досліджень (1 бал)	Особливості та проблемні питання різних етапів міжнародних соціальних досліджень (1 бал)	Специфіка аналізу даних порівняльних соціальних досліджень (1 бал)	Використання результатів порівняльного дослідження в науці та соціальній практиці (1 бал)	Обробка і аналіз кількісних даних у програмном у забезпеченні SPSS (1 бал)				
Семінарські заняття (теми, бали)	Тенденції розвитку сучасної соціології (11 балів)				Методологія порівняльних соціальних досліджень та використання порівняльного аналізу (11 балів)							
Практичні	ПР 1	ПР 2	ПР 3	ПР 4	ПР 5	ПР 6	ПР 7	ПР 8	ПР 9	ПР 10	ПР 11	

роботи (теми, бали)	(11 балів)	(11 балів)	(11 балів)	(11 балів)	(11 балів)	(11 балів)	(11 балів)	(11 балів)	(11 балів)	(11 балів)	(11 балів)
Самост. робота	Самостійна робота до 1 модулю (15 балів)				Самостійна робота до 2 модулю (15 балів)			Самостійна робота до 3 модулю (10 балів)			
Поточний контроль (вид, бали)	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			
Семестровий контроль	Залік, який виставляється за результатами поточного контролю										

8. Рекомендовані джерела

а) джерела, які наявні у бібліотечних фондах Університету, основна література:

1. Курбан, О. Базові основи аналізу соціальних комунікацій [Текст] / О. Курбан // Вісник Книжкової палати. - Київ : КПУ, 2014. - № 4. - С. 48-50
2. Петренко, О. Соціологічні дослідження бібліотек України для дітей як підґрунтя підготовки державної цільової програми підтримки та розвитку читання [Текст] / О. Петренко // Бібліотечна планета. - Київ : Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого, 2010. - № 3. - С. 19-22.
3. Побірченко, Н. С. Соціальні дослідження мікроісторії освіти регіону у краєзнавчо-пошуковій роботі студентської молоді / Н. С. Побірченко, В. М. Палехіна // Освіта крізь призму мікроісторії: заклади освіти, особливості, навчальна література, листування : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конференції 22 жовтня 2015 р. м. Київ / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Нац. акад. пед. наук України, ДНПБ ім. В.О. Сухомлинського, Благодійний фонд сприяння розвитку освіти імені Бориса Грінченка. - Київ : Київ ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. - С. 17-25.
4. Проведение операционных исследований [Текст] / Н. Белоносова [та ін.]. - Киев : Международный Альянс по ВИЧ/СПИД в Украине, 2012. - 87 с.
5. Система социологического знания [Текст] / сост. Г. В. Щёкин. - 4-е изд., стереотип. - кийв : МАУП, 2011. - 207 с.
6. Спікер, Поль Соціальна політика. Теми та підходи / Поль Спікер . - Київ : Фенікс, 2000. - 381 с.

б) основна література:

1. Балабанова Е.С. О комплексном характере социологических исследований //Социс, 2002, №10
2. Батыгин Г.С. Лекции по методологии социологических исследований. М., 1995
3. Бутова С.Н. Актуальность сравнительных социологических исследований как вида и исследовательского метода//Современное общество как проблемное поле социальных наук. Материалы международной научной конференции, посвященной 85-летию Белорусского государственного университета. Минск, 19-20 октября 2006 г. Минск, 2007, с. 92-95
4. Вебер М. «Объективность» социально-научного и социально-политического познания // М. Вебер. Избранные произведения / Пер. с нем. Сост., общ. ред. и послесл. Ю.Н. Давыдова. Предисл. П.П. Гайденко. М.: Прогресс, 1990. — 808 с.
5. Дюркгейм Э. Метод социологии // Дюркгейм Э. Социология. Ее предмет, метод, предназначение / Под ред. А.Б. Гофмана. 3-е изд.: М.: Терра, 2008. — 400 с.
6. Дженкинс Р. Что ждет социологию: вымирание, застой или эволюция?// Социс, 2015, № 3, с. 11-21

7. Жуков В.И. Потенциал Евразийского союза: Политико-социологическая компаративистика // Социологические исследования. 2012. № 7. С. 17–23.
8. Ирхин Ю.В. К вопросу о кросс-культурных исследованиях: Восток -Запад. //Социс, 2005, №2
9. Кюрегян Э., Шамирян В., Есаян А., Берикашвили Т., Исаев К. Социология в странах СНГ: история, проблемы и перспективы//Социология, 2007, №2, с. 37 - 52
- 10.Методологические и методические проблемы сравнительного анализа в социологических исследованиях. Сборник статей в 2-х томах. М., ИСИ, 1982
- 11.Проблемы сравнительных исследований в социологии. М., ИСИ, 1988
- 12.Ритцер Дж. Современные социологические теории. СПб., Питер, 2002
- 13.Сравнительная социология. Избранные переводы. М., 1995
- 14.Страусс А., Корбин Дж. Основы качественного исследования: обоснованная теория, процедуры и техника. (Перев. с англ.) М., 2001
- 15.Структура и уровни социологического знания: традиции и новые концепции. Интервью с учеными//Социс, 2003, № 9
- 16.Тернборг Й. Современные тенденции в социологии//Философия и социальные науки. 2008, №2
- 17.Титаренко Л.Г. Тенденции развития современной социологии//Социология. 2005, №2, стр. 24 -33
- 18.Толстова Ю.Н. Анализ социологических данных: методология, дескриптивная статистика, изучение связей между номинальными признаками. Учебное пособие. М., 2000
- 19.Тощенко Ж. Т. Еще раз о качестве научных публикаций // СОЦИС, 2018, № 1, с. 3-5
- 20.Швинн Т. От сравнительной социологии религии к сравнительной политической социологии. Макс Вебер и множественность модернов// СОЦИС, 2018, № 1, с.121-131
- 21.Штомпка П. В фокусе внимания повседневная жизнь. Новый поворот в социологии // Социологические исследования. 2009. № 8. С. 3–13.
- 22.Ядов В.А. Стратегия социологического исследования: описание, объяснение, понимание социальной реальности. М., 2003
- 23.Armer M., Grimshaw A.D. Comparative sociological Research in the 1960s and 1970s. Leiden: Brill, 1982. 287 p.
- 24.Armer M., Grimshaw A.D. Comparative social research: Methodological problems and strategies. New York: John Wiley & Sons, 1973. 473 p.
- 25.Bourdieu P. The rules of Art: Genesis and structure of the literary field. Stanford: Stanford University Press, 1996. 410 p.
- 26.Collins R. Three faces of cruelty: Towards a comparative sociology of violence // Theory and Society. 1981. Vol. 1. P. 415–440.
- 27.Comparative Social Research. Vol. 16. Methodological Issues in Comparative Social Science / Ed. by L. Mjoset, G. Brochman, F. Engelstad, K. Ragnvold, A. Leira. 1997. 290 p.

28. Goldthorpe J. Current issues in comparative macrosociology: A debate on methodological issues // *Comparative Social Research*. 1997. Vol. 16. P. 1–26.
29. Haas E., Lipset S.M., Marsh R.M. *Comparative sociology: A codification of cross-societal analysis*. New York: Harcourt, Brace and World, 1967. 528 p.
30. Kohn M.L. Cross-national research as an analytic strategy. American Sociological Association 1987 Presidential Address // *American Sociological Review*. 1987. Vol. 52. No 6. P. 713–731.
31. Kohn M.L. *Cross national research in sociology*. Newbury Park, CA: SAGE Publication, 1989. 424 p.
32. Ragin C. *The comparative method: Moving beyond qualitative and quantitative strategies*. Berkeley: University of California Press, 1987. 185 p.
33. Ragin C. Comparative sociology and the comparative method // *International Journal of Comparative Sociology*. 1981. Vol. XXII. No. 1-2. P. 102-120.
34. Ragin C., Zaret D. Theory and method in comparative research: Two strategies // *Social Forces*. 1983. Vol. 61. No. 3. P. 731–754.
35. Skocpol T., Somers M. The uses of comparative history in macrosocial inquiry // *Comparative Studies in Society and History*. 1980. Vol. 22(2). P. 174–197.
36. Smelser N. *Comparative methods in the social sciences*. Englewood Cliffs, NJ.: Prentice-Hall, 1976. 253 p.
37. *Soviet and Post-Soviet Sociology* // *Encyclopedia of Sociology (5 Volume Set)* / Ed. by E.F. Borgatta, R.J.V. Montgomery. New York: Macmillan, 2000. 3481 p.
38. Titarenko L.G. Post-Soviet Sociology as a pattern of ‘another sociology’ // *The shape of sociology for the 21st century: Tradition and RENEWAL* / Ed. by D. Kalekin-Fishman, A. Denis. London: Sage, 2012. P. 218–239.
39. Vallier I. *Comparative methods in sociology: Essays on trends and applications*. Berkeley and Los Angeles: University of California Press, 1971. 474 p.
40. Warwick D.P., Osherson S. *Comparative Research Methods*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1973. 312 p.

9. Додаткові ресурси

9.1. Програмне забезпечення та Інтернет-ресурси:

1. <http://www.zipsites.ru/?n=4/1/>
2. <http://www.univer.omsk.su/socsys/course.win.html>
3. <http://socnet.narod.ru>
4. <http://socium.fom-discurs.ru>
5. <http://krizis.by.ru>
6. <http://www.dailinet.ru>
7. <http://daer.narod.ru>
8. <http://christsocio.info>
9. <http://www.sociology.kharkov.ua>
10. <http://www.gender.univer.kharkov.ua>
11. <http://www.indepsocres.spb.ru>
12. <http://www.rubrikon.com>

9.2. Методичне забезпечення

На заняттях і під час самостійній роботі студентів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі, а саме:

1. Аналітика соціальних процесів: Порівняльні соціальні дослідження. Робоча навчальна програма. /Укл. Купрій Т.Г.– К.: Видавництво «Університет» КУ імені Бориса Грінченка, 2021. – 19 с.
2. Опорні конспекти лекцій.
3. Навчальні посібники, підручники, навчально-методичні посібники, методичні рекомендації з курсу «Аналітика соціальних процесів: Порівняльні соціальні дослідження».
4. Плани семінарських занять та завдання для самоконтролю.
5. Наочний роздатковий матеріал у вигляді таблиць та схем, діаграм, графіків; є у електронному варіанті.
6. Тексти праць мислителів попередніх поколінь та сучасників, законодавчо-нормативні акти, статистичні дані (наявні у читальній залі та у електронному варіанті).
7. Засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).
8. Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
9. Презентації.

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа).